

Основните действия предприети през 2019 г. за редуциране на риска от промяна цените на акциите/ценните книжа са:

- Оценка на риска по отношение на дълговите ценни книжа, включени в инвестиционния портфейл на дружеството.
- Предприемане на действия за насочване към възможно по-ниско рискови активи и оптимизиране диверсификацията на портфейла.
- Задържане на ниски нива в отделните позиции с оглед диверсификация на база емитенти и сектори и реализиране на по-ниски загуби при евентуална промяна на цените поради особености на сектора или проблеми на емитента.
- Постоянно мониториране и периодично оценяване на пазара и на рисковите фактори, които оказват въздействие, както и на заложените лимити и ограничения в Инвестиционната програма на „БАЕЗ“ ЕАД.

35.2.2 Анализ на кредитния риск

При управление на кредитния риск Дружеството наблюдава риска от неизпълнение на ангажменти от страна на контрагенти.

Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на отчета, както е посочено по-долу:

	2019 ‘000 лв.	2018 ‘000 лв.
Групи финансови активи (балансови стойности)		
Финансови активи държани за търгуване	28 989	28 451
Вземания по застрахователни и презастрахователни договори	1 235	406
Други вземания	2 828	867
Пари и парични еквиваленти	3 568	4 931
	36 620	34 655

„БАЕЗ“ ЕАД дефинира рискът от неизпълнение от страна на контрагента, като риск свързан с възможни загуби, в следствие на фалит или влошено финансово състояние на контрагенти, включително презастрахователи, или понижаване на техния кредитен рейтинг.

Основните източници на риск от контрагента идентифицирани от „БАЕЗ“ ЕАД са свързани с презастрахователи, финансови институции (банки) и емитенти на ценни книжа (държави, публични компании и т.н.).

Рискът от неизпълнение от страна на контрагента за „БАЕЗ“ ЕАД е свързан основно с презастрахователната дейност и се управлява чрез въвеждане и дефиниране на ясни правила по отношение на нивото на прехвърляне на риска, от гледна точка на рисковия капацитет на дружеството, видовете презастрахователни договори и принципите за подбор на контрагенти.

Политиката по отношение организацията на презастрахователната дейност на „БАЕЗ“ ЕАД, определяща нивото на прехвърляне на риска от гледна точка на рисковия капацитет на дружеството, видовете презастрахователни договори и принципите за подбор на контрагенти е заложена в съществуващата Политика по презастраховане и в Политиката за управление на риска от контрагента.

С оглед на това, че рискът, свързан с неизпълнение от страна на контрагента, се счита за минимален, през 2019 г. не са предприемани конкретни мерки и действия за неговото редуциране.

35.2.3 Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск е рискът, при който дружеството не може да посрещне своите задължения, текущият или потенциален риск за приходите и капитала, възникващ от невъзможността на дружеството да посрещне своите задължения на техния падеж като резултат от парични изисквания от ангажименти по договори или други изходящи парични потоци.

Ликвидният риск, на който е изложен дружеството се определя като нисък. Потенциално намаление в ликвидността в резултат на разминаване във времето между плащанията по претенции и вземанията от премии и неспособност да се осигури ликвидност е малко вероятно, тъй като дружеството поддържа инвестиционен портфейл с високо качество и ликвидност, състоящ се главно от държавни облигации и депозити, с който може да обезпечи безпроблемното посрещане на дължимите си плащания.

Предприетите действия през 2019 г. по отношение на ликвидния риск са, както следва:

- Запазване на дела на ДЦК в инвестиционния портфейл на дружеството, което свежда до минимум ликвидния риск, тъй като държавните ценни книжа са едни от най-бързо конвертируемите финансови инструменти.
- Извършва се ежемесечно планиране и бюджетиране на предстоящите плащания (до 5-то число на всеки месец) с цел по-доброто управление на свободните парични средства и инвестирането им спрямо изискванията на действащата Инвестиционна програма на дружеството.
- Поддържане на депозити и пари по разплащателни сметки единствено в избраните пет банки с относително висок кредитен рейтинг и мониторинг на финансовото състояние на банките, в които се държат пари и парични еквиваленти.

От започване на дейността на Дружеството не е отчетен недостиг на ликвидни средства или затруднения при покриване на задълженията му.

През отчетния период Дружеството не е ползвало външни източници за осигуряване на ликвидни средства, като е изпълнявал своите текущи задължения в срок.

35.2.4 Други рискове

Държавен риск

Държавният риск е рискът, който възниква в резултат на несигурност в икономическата, политическата или социалната ситуация или в резултат на определени събития в рамките на дадена страна, които може да имат неблагоприятен ефект и да засегнат дейността на „БАЕЗ“ АД и експозицията му към застраховани длъжници от тази страна.

Съгласно Политиката за управление на държавния риск, „БАЕЗ“ ЕАД оценява рискът присъщ за всяка една държава и я класифицира в една от 7-те рискови групи, в които тя попада на база присъден рейтинг на държавата от Coface Creditalliance и Aga – Hermes Kreditversicherung AG. Тази оценка се извършва минимум веднъж годишно от дирекция „Управление на рисковете“.

В годишната си Риск стратегия, „БАЕЗ“ ЕАД определя индивидуални лимити по държави, попадащи в 7-ма най-рискова група, освен в конкретни случаи, за които е взето решение от съответния компетентен орган за отпадане или въвеждане на допълнителни лимити.

Концентрационен риск

Рискът от концентрации засяга експозициите (преки или непреки), които могат да възникнат в рамките на отделна категория риск или между различни категории риск в „БАЕЗ“ ЕАД и които могат да предизвикат достатъчно големи загуби, застрашаващи финансовото състояние и/или способността на „БАЕЗ“ ЕАД да поддържа основните си дейности или съществена промяна в рисковия профил на „БАЕЗ“ ЕАД.

Естеството на лимитите и нивата им отразяват рисковия толеранс на дружеството и отчитат всички значими взаимовръзки в рамките между отделните рискови фактори.

Дружеството извършва редовни анализи на портфейлите и индивидуалните си експозиции, включително и оценки във връзка с тенденциите за тяхното развитие. Тези резултати се отчитат при определянето и потвърждаването на адекватността на процесите, установените лимити и други подходящи инструменти за управление на риска от концентрация.

С цел да се управлява риска от концентрация по отношение на инвестиционния портфейл на дружеството в одобрената Инвестиционна програма на „БАЕЗ“ ЕАД са въведени лимити по отношение на общия размер на всяка индивидуална експозиция и по класове активи. Също така, в Политиката за управление на държавния риск са въведени лимити по държави, имащи за цел да обезпечат по-добро управление на държавния риск и да осигурят избягване на риска от прекомерни концентрации в отделни държави и географски райони.

Операционен риск

Операционният риск е рискът от загуба, произтичащ от системен проблем, човешка грешка, измама или външни събития. Когато контролите не работят ефективно, операционните рискове може да доведат до накърняване на репутацията, да имат законови или регулаторни последици, или да доведат до финансова загуба. Дружеството не може да очаква да бъдат премахнати всички операционни рискове, но се стреми да ги управлява чрез система за вътрешен контрол и наблюдение, отговаряща на потенциалните рискове. Контролите включват ефективно разделение на задълженията, достъпи, разрешения и процедури за равнение, обучение на персонала и процеси за оценка, такива като използването на вътрешния одит.

Операционният риск включва следните под-категории рискове:

- ✓ Рискове, породени от неадекватно имплементиране и/или изпълняване на вътрешни процеси, процедури и политики;
- ✓ ИТ рискове;
- ✓ Рискове, породени от външни събития;
- ✓ Рискове, свързани с персонала на агенцията;
- ✓ Правни рискове.

Основните дейности и вътрешни процеси, предприети от дружеството през 2018 г. във връзка с управлението на операционния риск по видове подгрупи са, както следва:

Рискове, произтичащи от неподходящо прилагане и/или изпълнение на вътрешни процеси, процедури и политики:

- Прилагане на постоянен контрол върху качеството на данните и документите, генерирани от информационната система и съгласуването им със счетоводните данни.
- Мониторинг и контрол върху ежедневните дейности, свързани с използването на информационната системата, нейното усъвършенстване чрез внедряване на нови функционалности, периодичен преглед на процедурата по застраховане, организационния процес, информационната системата, и т.н.
- Строг контрол върху генерирания поток от документи в дружеството.

Рискове, свързани с информационната система:

- Смекчаване на риска чрез действия за редуциране на влиянието на източниците на риск (чрез начините на архивиране и съхранение, разделяне на сървърите и др.);
- Мониториране на риска чрез постоянно наблюдение на цялата ИТ инфраструктура и профилактика на машините и техниката.

Рискове, причинени от външни събития:

- „БАЕЗ“ ЕАД е внедрило план за действие в извънредни ситуации, насочен към идентифициране на външни рискове, на които дружеството може да бъде изложено и включва списъци с правила, процедури и инструкции, предназначени за предотвратяване и/или преодоляване на всякакви потенциални събития, които могат да се отразят негативно на дейността на дружеството.

Рискове, свързани с персонала:

- Всички служители на дружеството при назначаването им в „БАЕЗ“ ЕАД подписват Декларация за запазване на застрахователна тайна.
- Служители на дружеството постоянно участват в различни програми и семинари за повишаване на професионалната си квалификация.
- Освен това, всички новоназначени служители преминават през подходящо обучение за заеманата длъжност, като семинари по търговски умения, умения за преговаряне, обучения за работа със специфични компютърни програми и др.

Правни рискове:

- Дружеството е в процес на непрекъснато прилагане на всички нови законови изисквания, по отношение на местното законодателство и законодателството на ЕС.
- В допълнение, процесът за обективно и целесъобразно предоставяне на становище за депозираните претенции се прилага успешно, като по този начин се ограничава подаването на последващи претенции и/или правни/съдебни искове.

Репутационен риск

„БАЕЗ“ ЕАД управлява риска за репутацията главно чрез системата за контрол по прилагането на нормативната база, създадена да предотвратява въвличането ѝ в незаконни сделки като пране на пари, пазарни злоупотреби, конфликти на интереси и др.

За целите на управлението на репутационния риск „БАЕЗ“ ЕАД следи ефектите от репутационните събития, на които е изложено, като ги класифицира в пет класификационни групи, съгласно Политиката за управление на репутационния риск. В случай че ефектът от репутационното събитие попада в 3-та и по-висока група, „БАЕЗ“ ЕАД разработва план за намаляване на ефектите от репутационното събитие.

„БАЕЗ“ ЕАД управлява риска за репутацията главно чрез системата за контрол по прилагането на нормативната база, създадена да предотвратява въвличането ѝ в незаконни сделки като пране на пари, пазарни злоупотреби, конфликти на интереси и др.

С цел поддържане на добра репутация сред своите клиенти и обществеността, „БАЕЗ“ ЕАД се стреми непрекъснато да създава продукти, отговарящи в максимална степен на пазарната конюнктура, както и продукти предназначени за специфичните нужди на своите клиенти.

Стратегически риск

Стратегическият риск (бизнес риск) е рискът, произтичащ от нестабилност в приходите и разходи от застрахователната дейност, предизвикана от външни фактори и е в резултат на оперативни колебания на нетните приходи от застрахователната дейност след проявяване на колебанията предизвикани от други рискове (пазарен, кредитен, операционен).

При наличие на индикации за отклонение от одобрената бизнес-програма, „БАЕЗ“ ЕАД разработва различни сценарии и планове за действие. Целта е посредством процеса на планиране и тестване на различните сценарии, да се дефинират действията, които ще бъдат предприети от дружеството при промяна в пазарната среда.

Диверсификацията на дейността на дружеството се счита за достатъчно ефикасно средство за намаляване на бизнес риска.

Рискове от промяна в правната рамка на застрахователния пазар.

Дружеството е чувствително към рисковете свързани с промяна в правната рамка на застрахователния пазар (поставяне на високи граници на различни финансови показатели, промяна в нормативната уредба и други). С цел управлението на тези рискове и в изпълнение на изискванията на стандарта „Платежоспособност II“ през 2016 г. в „БАЕЗ“ ЕАД е въведена функцията по съответствие.

36 Политика и процедура за управление на капитала

Целите на Дружеството по отношение управлението на капитала са:

- Постигане на доходност съразмерна с поемането на минимален риск от инвестиране на застрахователните средства, за да се осигури максимална сигурност на застрахованите лица при реализиране на застрахователно събитие;
- Поддържане на висока ликвидност
- Адекватно съотношение между вложените парични средства в ценни книжа и паричните инструменти;
- Спазване на нормативни изисквания.

Капиталовите средства на дружеството са в съответствие с всички минимални регулаторни изисквания.

37 Събития след края на отчетния период

В периода след датата на финансовия отчет на БАЕЗ ЕАД до датата на неговото одобрение светът се изправи пред криза в резултат от разпространението на COVID-19, което обхваща всички социално-икономически дейности.

За целите на изготвяне на настоящия финансов отчет Ръководството оценява пандемията като некоригиращо събитие, настъпило след датата на финансовия отчет.

Очакванията на ръководството на БАЕЗ ЕАД по отношение управлението на инвестиционния портфейл на дружеството са свързани с пазарния риск, който от своя страна има пряко отношение върху цените на инвестиционните активи. Дружеството има консервативна инвестиционна програма и към момента инвестиционния портфейл се състои единствено от ДЦК, за това и очакваните загуби от преоценки не са в значителни размери.

Ръководството на БАЕЗ ЕАД допуска като възможен негативен ефект увеличаване на щетимостта в резултат както на междуфирмена задлъжнялост, така и от очакваното увеличение на фалити и несъстоятелност на фирми.

БАЕЗ ЕАД като търговско дружество със 100 % участие на държавата в капитала предприе конкретни действия с цел ограничаване на негативния ефект върху икономическия живот на страната и българския бизнес. Във връзка с това Дружеството предприе мерки за подкрепа на българския бизнес, с цел преодоляване на негативните икономически последици от обявената световната пандемия като покрие всички финансови загуби, породени от неплащане от страна на длъжника на задължения по договора за продажба, дължащо се на форсмажорни обстоятелства, а именно кризата с COVID-19 и същото бе включено в застрахователните договори като покрит риск.

Към настоящия момент е в сила решение на Европейската комисия всички страни от „пазарен риск“ да бъдат класифицирани като „непазарен риск“ за периода до 31.12.2020 г., като три месеца преди крайната дата ще бъде преразгледана икономическата ситуация. За да има легитимност взетото решение и в България, се очаква постановление на Министерски съвет във връзка с решението на Европейската комисия. При преминаването от пазарен към непазарен риск ще бъде сменена и дейността съгласно, която се извършва застраховането на съответните застрахователни договори – от дейност за собствена сметка, съгласно Кодекса за застраховане към дейността за сметка на държавата съгласно Закона за експортното застраховане.

С оглед непрестанно променящата се обстановка в световен план към настоящия, ръководството на БАЕЗ ЕАД не може да прогнозира ефектът, който ще има върху БАЕЗ ЕАД в резултат от разпространението на COVID-19 и дружеството ще изготви надеждна система за мониторинг и контрол на негативните ефекти.

На 27.04.2020 г. е направена промяна в състава на Управителния съвет като Панайот Филипов вече не е член на УС и е вписана Любима Джизова-Стефанова. Към момента на изготвяне на отчета „БАЕЗ“ ЕАД се управлява и представлява от двама изпълнителни директори, които са оправомощени да представлява и управляват дружеството само заедно пред трети лица. Това са Момчил Ройнев, Изпълнителен директор и член на УС и Любима Джизова-Стефанова, Изпълнителен директор и член на УС.

Няма други значими събития, настъпили между датата на финансовия отчет и датата на оторизирането му за издаване, които да изискват оповестяване или да променят финансовото състояние на Дружеството.

38 Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2019 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Управителния съвет на 28 май 2020 г.